

บทที่ 4

การประมาณฟังก์ชันค่าจริงที่ไม่เป็นลบด้วยฟังก์ชันโพลิโนเมียล
ที่ไม่เป็นลบบน $[0, 1]$ ตอน II และความคลาดเคลื่อนของ
การประมาณฟังก์ชัน

จากการศึกษาบทความของ John Briggs และ Lee A. Rubel
เรื่อง "Interpolation by Non - Negative Polynomials" นั้น
กล่าวคือ ถ้ากำหนดฟังก์ชันค่าจริง f ที่ไม่เป็นลบ และต่อเนื่องบน $[0, 1]$
สำหรับ $n = 0, 1, 2, \dots$ แล้วจะมีจุด $n + 1$ จุด และมีฟังก์ชัน
โพลิโนเมียล p_n ที่ไม่เป็นลบบน $[0, 1]$ ผ่านจุด $n + 1$ จุดนี้
จะเห็นว่าจุด $n + 1$ จุด ไม่ได้กำหนดมาให้ออกัน ซึ่งไม่ค่อยมีประโยชน์นัก
ในทางประยุกต์ ในบทนี้จึงปรับปรุงให้ดีขึ้น กล่าวคือหาฟังก์ชันโพลิโนเมียล
 p_n ที่ไม่เป็นลบบน $[0, 1]$ ซึ่งมีกำลังอย่างมาก n ประมาณฟังก์ชัน
ค่าจริง f ที่ไม่เป็นลบ และต่อเนื่องบน $[0, 1]$ โดยที่ฟังก์ชันโพลิโนเมียล
 p_n ผ่านจุด n จุด บนฟังก์ชัน f ที่กำหนดให้

จากนั้นจะหาความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการประมาณฟังก์ชัน
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การประมาณฟังก์ชันค่าจริงที่ไม่เป็นลบด้วยฟังก์ชันโพลีโนเมียลที่ไม่เป็นลบบน $[0, 1]$ ตอน II

จากทฤษฎีบทประกอบ 4.1.1 ให้ $\{(x_i, y_i)\}_{i=1}^n$ เป็นเซตของจุด ที่

$$0 \leq x_1 < x_2 < \dots < x_n \leq 1 \quad \text{และ } y_i \in \mathbb{R}$$

($i = 1, 2, \dots, n$) และให้ฟังก์ชันโพลีโนเมียล

$$p_{n-1} \quad \text{ซึ่ง } p_{n-1}(x_i) = y_i \quad (i=1, 2, \dots, n)$$

ถ้าฟังก์ชันโพลีโนเมียล p_n ที่

$$p_n(x_i) = y_i \quad (i = 1, 2, \dots, n)$$

แล้วจะมีจำนวนจริง c ที่

$$p_n(x) = p_{n-1}(x) + c(x - x_1)(x - x_2) \dots (x - x_n)$$

สำหรับทุกๆ $x \in [0, 1]$

พิสูจน์

เนื่องจาก $p_n(x_i) = y_i = p_{n-1}(x_i)$; $i = 1, 2, \dots, n$

นั่นคือ $p_n(x) = p_{n-1}(x)$ ที่ $x = x_1, x_2, \dots, x_n$

จะได้ว่า $p_n(x) - p_{n-1}(x) = 0$ ที่ $x = x_1, x_2, \dots, x_n$

ดังนั้นจะมี $c \in \mathbb{R}$ ซึ่งทำให้

$$p_n(x) - p_{n-1}(x) = c(x - x_1)(x - x_2) \dots (x - x_n) \quad \forall x \in [0, 1]$$

ดังนั้น

$$p_n(x) = p_{n-1}(x) + c(x - x_1)(x - x_2) \dots (x - x_n)$$

$$\forall x \in [0, 1]$$

□

บทนิยาม 4.1.1 สำหรับ $n = 1, 2$

ให้ $\{(x_i, y_i)\}_{i=1}^n$ เป็นเซตของจุดที่แตกต่างกัน ซึ่ง

$$0 \leq x_i \leq 1 \text{ และ } y_i > 0 ; \quad i = 1, \dots, n$$

แล้ว จะมีฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_n ซึ่ง

$$(1) \quad p_n(x_i) = y_i \quad \text{สำหรับ } i = 1, \dots, n$$

$$(2) \quad p_n(x) \geq 0 \quad \text{สำหรับทุกค่า } x \in [0, 1]$$

พิสูจน์

สำหรับ $n = 1$

$$\text{ให้ } p_1(x) = y_1$$

$$\text{จะเห็นได้ชัดว่า } p_1(x) > 0 \quad \forall x \in [0, 1]$$

สำหรับ $n = 2$

ให้ฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_1 ผ่านจุด (x_1, y_1) และ (x_2, y_2)

ดังนั้น

$$p_1(x) = \frac{(x - x_2)}{(x_1 - x_2)} y_1 + \frac{(x - x_1)}{(x_2 - x_1)} y_2$$

$$= y_1 + \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} (x - x_1)$$

ถ้า $p_1(x) \geq 0 \quad \forall x \in [0, 1]$ แล้วให้ $p_2 = p_1$

แต่ถ้า $p_1(x) < 0 \quad \exists x \in [0, 1]$

ดังนั้นจะมีจุด $c \in (0, 1)$ เพียง 1 จุด ซึ่งทำให้

$$p_1(c) = 0$$

[เนื่องจาก $p_1(x)$ มีกำลัง 1 จะมีรากได้อย่างมาก 1 ราก]

เนื่องจาก p_1 เป็นเส้นตรงที่ตัดแกน x ที่จุด $c \in (0, 1)$

ดังนั้น $p_1(x) < 0 \quad \forall x \in [0, c)$ และ

$p_1(x) > 0 \quad \forall x \in (c, 1]$

หรือ $p_1(x) > 0 \quad \forall x \in [0, c)$ และ

$p_1(x) < 0 \quad \forall x \in (c, 1]$

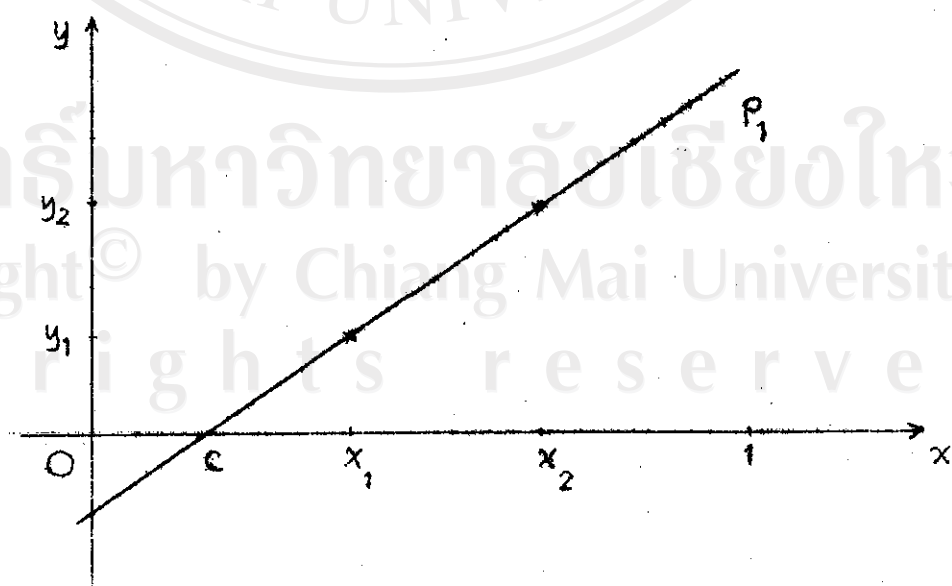
เนื่องจาก $p_1(x) > 0 \quad \forall x \in (x_1, x_2)$

ดังนั้น $c \in (0, x_1)$ หรือ $c \in (x_2, 1)$

กรณี 1 ถ้า $c \in (0, x_1)$

ดังนั้น $p_1(x) < 0 \quad \forall x \in [0, c)$

และ $p_1(x) > 0 \quad \forall x \in (c, 1]$

$$\text{ให้ } S(x) = (x - x_1)(x - x_2)$$

$$\text{ดังนั้น } S(x) > 0, \quad x \in [0, x_1)$$

$$S(x) < 0, \quad x \in (x_1, x_2)$$

$$S(x) > 0, \quad x \in (x_2, 1]$$

$$\text{ให้ } E = \{x \in [0, 1] : p_1(x) \leq 0\}$$

$$\text{ดังนั้น } E = [0, c] \subset [0, x_1)$$

เนื่องจาก $\frac{-p_1}{S}$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่อง บน E

$$\text{ดังนั้นจะมีจุด } x_0 \in E \text{ ซึ่งทำให้ } \frac{-p_1(x_0)}{S(x_0)} = \sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_1(x)}{S(x)} \right\}$$

$$\text{เนื่องจาก } \frac{-p_1(x)}{S(x)} > 0 \quad \forall x \in [0, c)$$

$$\text{ดังนั้น } \sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_1(x)}{S(x)} \right\} > 0$$

$$\text{ให้ } c_0 = \sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_1(x)}{S(x)} \right\}$$

$$\text{และให้ } p_2(x) = p_1(x) + c_0 S(x)$$

$$\text{เนื่องจาก } S(x_i) = 0; \quad i = 1, 2$$

$$\text{ดังนั้น } p_2(x_i) = p_1(x_i) = y_i; \quad i = 1, 2$$

$$\text{จะแสดงว่า } p_2(x) \geq 0 \quad \forall x \in [0, 1]$$

$$[0, 1] = [0, c] \cup (c, 1]$$

1) ถ้า $x \in [0, c]$

$$\text{ดังนั้น } p_1(x) \leq 0 \implies -p_1(x) \geq 0$$

$$\text{และ } S(x) > 0$$

$$\text{เนื่องจาก } \frac{-p_1(x)}{S(x)} \leq \sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_1(x)}{S(x)} \right\} = \varepsilon$$

$$\text{จะได้ว่า } p_1(x) + \varepsilon_0 S(x) \geq 0$$

$$\text{นั่นคือ } p_2(x) \geq 0$$

2) ถ้า $x \in (c, 1]$ ดังนั้น $p_1(x) > 0$

2.1) ถ้า $S(x) \geq 0$

$$\text{ดังนั้น } p_1(x) + \varepsilon_0 S(x) \geq p_1(x) > 0$$

2.2) ถ้า $S(x) < 0$ ดังนั้น $x \in (x_1, x_2)$

$$\text{ต่อไปจะแสดงว่า } p_2(x) \geq 0 \quad \forall x \in (x_1, x_2)$$

$$\text{สมมติว่า } p_2(x_3) < 0 \quad \exists x_3 \in (x_1, x_2)$$

$$\text{เนื่องจาก } p_2(x_1) = y_1 > 0 \text{ และ } p_2(x_2) = y_2 > 0$$

$$\text{ดังนั้น จะมี } v_1 \in (x_1, x_3) \text{ และ } v_2 \in (x_3, x_2)$$

$$\text{ซึ่งทำให้ } p_2(v_1) = 0 \text{ และ } p_2(v_2) = 0$$

$$\text{จาก } \frac{-p(x_0)}{S(x_0)} = \varepsilon_0$$

$$\text{ดังนั้น } p_1(x_0) + \varepsilon_0 S(x_0) = 0$$

$$\text{นั่นคือ } p_2(x_0) = 0$$

จะเห็นว่า $p_2(x)$ มีรากอย่างน้อย 3 ราก ซึ่งเป็นไปไม่ได้

เพราะว่า $p_2(x)$ มีกำลัง 2 ซึ่งจะต้องมีรากไม่เกิน 2 ราก

$$\text{ดังนั้น } p_2(x) \geq 0 \quad \forall x \in (x_1, x_2)$$

จาก (1) และ (2) สรุปได้ว่า $p_2(x) \geq 0 \quad \forall x \in [0, 1]$

ข้อ 2

ถ้า $c \in (x_2, 1)$

พิสูจน์ในทำนองเดียวกัน

ตัวอย่าง 4.1.1 กำหนด จุด $(0.3, 0.1)$, $(0.4, 0.5)$ และ $(0.7, 0.2)$ ดังนั้น จะแสดงว่าไม่มีฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_3 ที่มีค่าไม่เป็นลบ บน $[0, 1]$ ที่ผ่านจุด 3 จุด นี้

ให้ฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_2 ผ่านจุด $(0.3, 0.1)$, $(0.4, 0.5)$ และ $(0.7, 0.2)$ ดังนั้น

$$p_2(x) = \frac{(x - 0.4)(x - 0.7)(0.1)}{(0.3 - 0.4)(0.3 - 0.7)}$$

$$+ \frac{(x - 0.3)(x - 0.7)(0.5)}{(0.4 - 0.3)(0.4 - 0.7)}$$

$$+ \frac{(x - 0.3)(x - 0.4)(0.2)}{(0.7 - 0.3)(0.7 - 0.4)}$$

$$= -12.5x^2 + 12.75x - 2.6$$

$$= -12.5(x - 0.28)(x - 0.74)$$

$$\text{จะได้ว่า } p_2(x) < 0 \quad , x \in [0, 0.28)$$

$$p_2(x) > 0 \quad , x \in (0.28, 0.74)$$

$$p_2(x) < 0 \quad , x \in (0.74, 1]$$

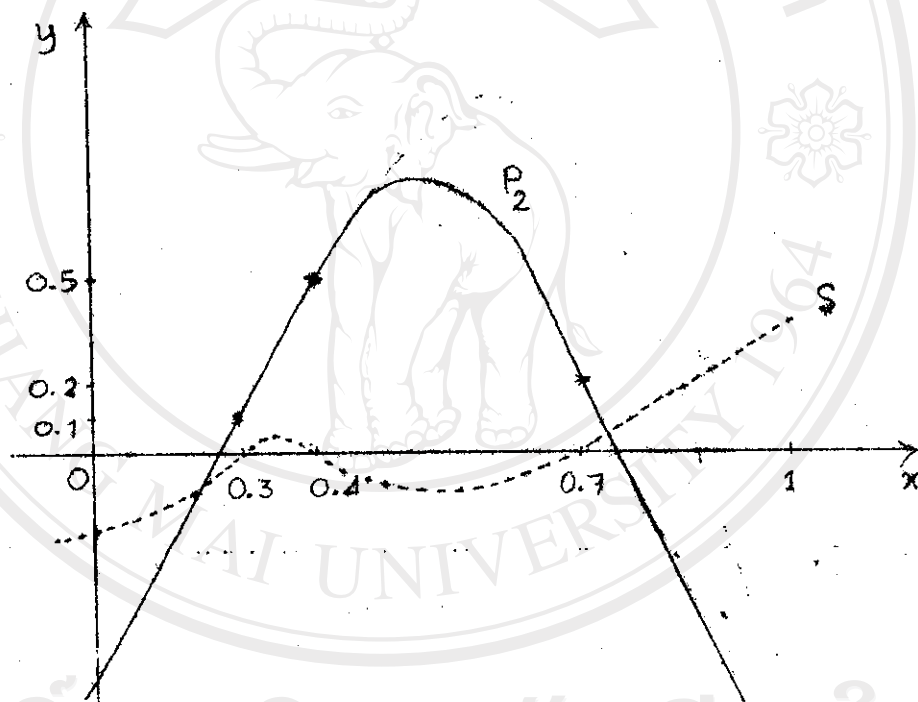
ให้ $S(x) = (x - 0.3)(x - 0.4)(x - 0.7)$

ดังนั้น $S(x) < 0$, $x \in (0, 0.3)$

$S(x) > 0$, $x \in (0.3, 0.4)$

$S(x) < 0$, $x \in (0.4, 0.7)$

$S(x) > 0$, $x \in (0.7, 1)$

จากทฤษฎีบทประกอบ 4.1.1

ให้ p_3 เป็นฟังก์ชันโพลิโนเมียลที่ผ่านจุด $(0.3, 0.1)$, $(0.4, 0.5)$ และ $(0.7, 0.2)$

ดังนั้น $p_3(x) = p_2(x) + \epsilon_0 S(x) \quad \exists \epsilon_0 \in \mathbb{R}$

ถ้า $\epsilon_0 = 0$ $p_3(x) = p_2(x)$

$p_3(0) = p_2(0) < 0$

ถ้า $\epsilon_0 > 0$

เนื่องจาก $s(0.28) < 0$ และ $p_2(0.28) = 0$

$$\text{ดังนั้น } p_3(0.28) = p_2(0.28) + \epsilon_0 s(0.28) = \epsilon_0 s(0.28) < 0$$

ถ้า $\epsilon_0 < 0$

เนื่องจาก $s(0.74) > 0$ และ $p_2(0.74) = 0$

$$\text{ดังนั้น } p_3(0.74) = p_2(0.74) + \epsilon_0 s(0.74) = \epsilon_0 s(0.74) < 0$$

จะได้ว่า $p_3(x) < 0 \quad \exists x \in [0, 1]$

นั่นคือไม่มี p_3 ที่มีค่าไม่เป็นลบบน $[0, 1]$ ที่ผ่านจุด 3 จุดนี้

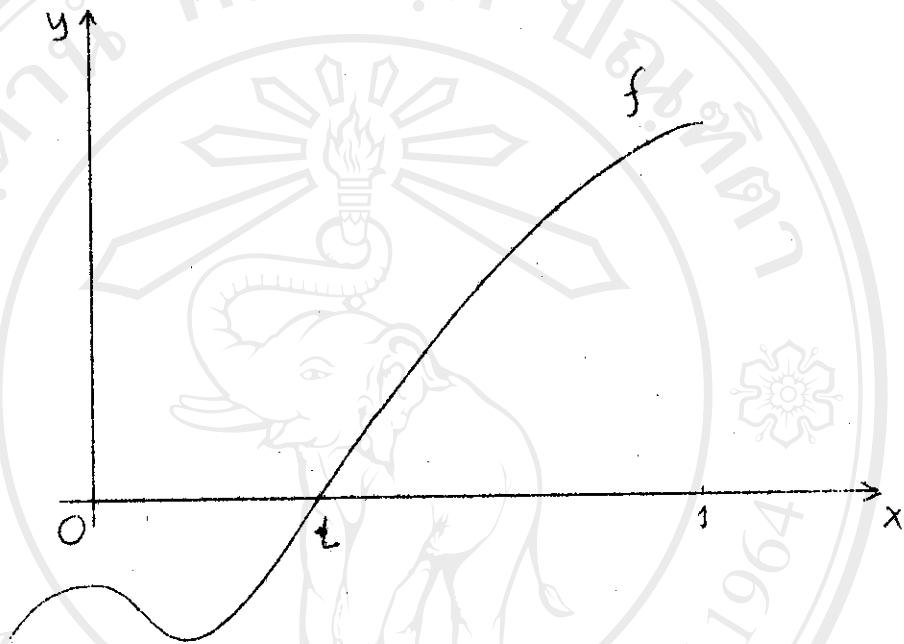
□

นิยาม 4.1.1 ให้ f เป็นฟังก์ชันค่าจริง บน $[0, 1]$ และ
ให้ $t \in (0, 1)$

จะเรียก t ว่า จุดตัดแกน ของกราฟ f ถ้า

$$(1) \quad f(t) = 0 \quad \text{และ}$$

$$(2) \quad f(x) < 0 \quad (\text{หรือ } > 0) \quad \forall x \in [t - \epsilon, t) \\ \text{และ } f(x) > 0 \quad (\text{หรือ } < 0) \quad \forall x \in (t, t + \epsilon] \\ \text{สำหรับบาง } \epsilon > 0$$

จุด t เป็นจุดตัดแกนของกราฟ f

นิยาม 4.1.2 ให้ f เป็นฟังก์ชันค่าจริง บน $[0, 1]$

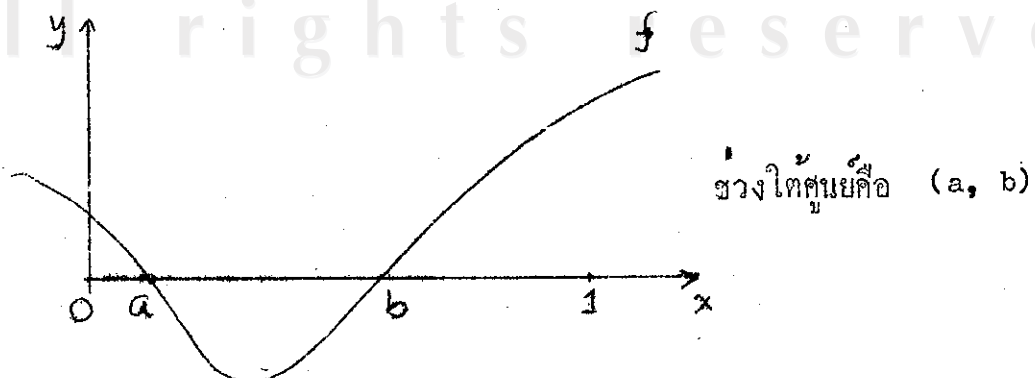
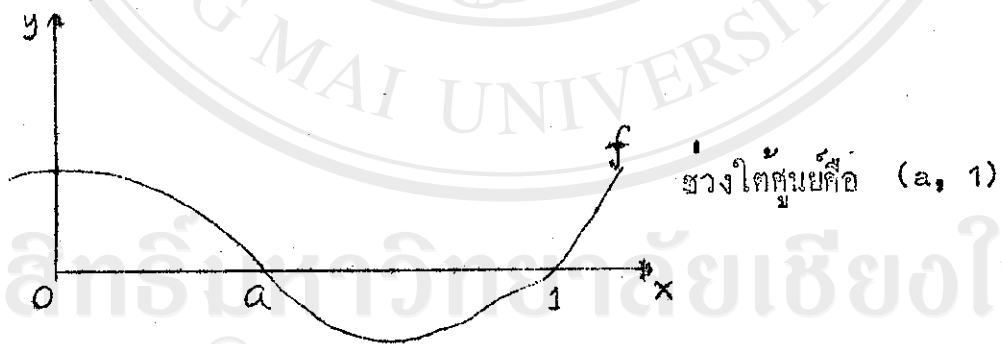
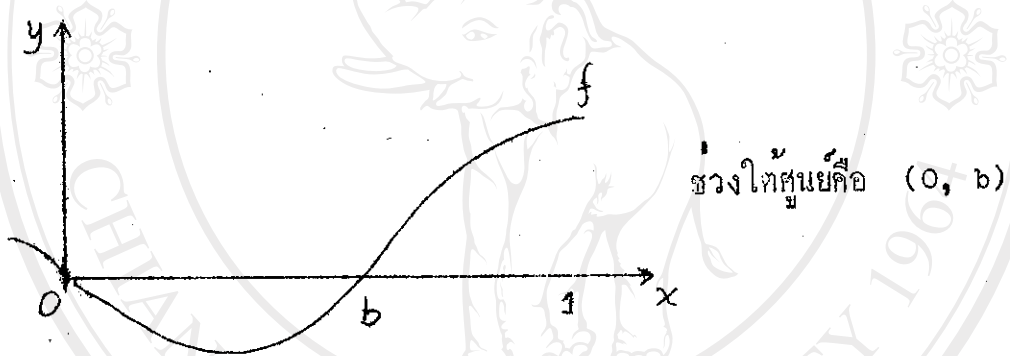
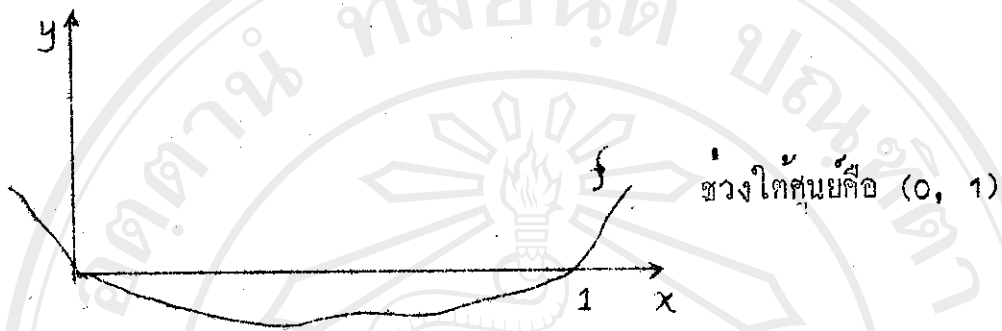
และให้ $(a, b) \subset [0, 1]$

จะเรียกช่วง (a, b) ว่า ช่วงใต้ศูนย์ของกราฟ f ถ้า

(1) $f(x) \leq 0 \quad \forall x \in (a, b)$,

(2) $a = 0$ หรือ a เป็นจุดตัดแกนของกราฟ f

และ (3) $b = 1$ หรือ b เป็นจุดตัดแกนของกราฟ f

พจน์ที่ 4.1.2 ถ้ากำหนด $((x_i, y_i))_{i=1}^n$ โดยที่ $n \geq 2$

เป็นเซตของจุดที่ $0 \leq x_1 < x_2 < \dots < x_n \leq 1$

และ $y_i > 0$ ($i = 1, 2, \dots, n$) ให้ฟังก์ชัน

โพลิโนเมียล p_{n-1} ผ่านจุด n จุดนี้ และ p_{n-1}

มีช่วงโคไซน์ กำหนดให้

$$s_1(x) = (x - x_1)(x - x_2) \dots (x - x_n)$$

$$\text{และ } s_2 = -s_1$$

ให้ $s^* = s_1$ หรือ s_2 ถ้า s^* มีคุณสมบัติต่อไปนี้

(i) $s^* > 0$ บนช่วงโคไซน์ของกราฟ p_{n-1}

(ii) $s^*(x) > 0 \quad \forall x \in [0, 1]$

$$\text{ที่ } p_{n-1}(x) = 0$$

จะได้ว่ามีฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_n ที่ไม่เป็นลบ บน $[0, 1]$

$$\text{และ } p_n(x_i) = y_i \quad (i = 1, 2, \dots, n)$$

ก็คือเมื่อ

$$\sup \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{s^*(x)} : x \in [0, 1] \text{ ที่ } p_{n-1}(x) \leq 0 \right\}$$

$$\leq \inf \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-s^*(x)} : x \in [0, 1] \text{ ที่ } s^*(x) < 0 \right\}$$

พิสูจน์ ($\implies$) สมมุติว่ามีฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_n ที่ไม่เป็นลบ

บน $[0, 1]$ และ $p_n(x_i) = y_i \quad (i=1, 2, \dots, n)$

ดังนั้น $p_n(x) = p_{n-1}(x) + \varepsilon_0 S^*(x) \quad \exists \varepsilon_0 > 0$

$$p_{n-1}(x) + \varepsilon_0 S^*(x) \geq 0 \quad \forall x \in [0, 1]$$

จะแสดงว่า $\sup \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^*(x)} : x \in [0, 1] \text{ ที่ } p_{n-1}(x) \leq 0 \right\}$

มีใน $\mathbb{R}$

ให้ $E = \{x \in [0, 1] : p_{n-1}(x) \leq 0\}$

จะเห็นว่า $E \neq \emptyset$ เพราะว่า p_{n-1} มีช่วงใดศูนย์

เนื่องจาก $E = p_{n-1}^{-1}(-\infty, 0] \cap [0, 1]$ เป็นเซตปิด

$$\text{และ } E \subset [0, 1]$$

ดังนั้น E เป็นคอมแพคเซต

เนื่องจาก $S^*(x) > 0 \quad \forall x \in E$

และ $-\frac{p_{n-1}}{S^*}$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่อง บน E

ดังนั้น มี $x_0 \in E$ ซึ่งทำให้

$$-\frac{p_{n-1}(x_0)}{S^*(x_0)} = \sup \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^*(x)} : x \in E \right\}$$

จะแสดงว่า

$$\inf \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^*(x)} : x \in [0, 1] \text{ ที่ } S^*(x) < 0 \right\}$$

มีใน $\mathbb{R}$

เนื่องจาก $s^* < 0$ และ $s^* > 0$ สลับกันในช่วงเปิดต่อเนื่องกันของ
 (x_i, x_{i+1}) ($i = 1, 2, \dots, n-1$) และ รวมถึง $(0, x_1)$

ถ้า $x_1 \neq 0$ และ $(x_n, 1)$ ถ้า $x_n \neq 1$

ดังนั้น $\{x \in [0, 1] : s^*(x) < 0\} \neq \emptyset$

ให้ $F = \{x \in [0, 1] : s^*(x) < 0\}$

จะได้ว่า $p_{n-1}(x) > 0 \quad \forall x \in F$

[เนื่องจากให้ $x \in F$ สมมติว่า $p_{n-1}(x) \leq 0$

$$\implies x \in E$$

$$\implies s^*(x) > 0$$

ซึ่งเป็นไปไม่ได้ เพราะว่า ถ้า $x \in F$ แล้ว $s^*(x) < 0$
 ดังนั้น $p_{n-1}(x) > 0$]

$$\text{ดังนั้น } \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-s^*(x)} : x \in F \right\} \neq \emptyset$$

ให้ $a = \inf \{p_{n-1}(x) : x \in [0, 1] \text{ ที่ } s^*(x) \leq 0\}$

เนื่องจาก $\{p_{n-1}(x) : x \in F\} \subset \{p_{n-1}(x) : x \in [0, 1] \text{ ที่ } s^*(x) \leq 0\}$

$$\text{Copyright ดังนั้น } p_{n-1}(x) \geq a \quad \forall x \in F \quad \dots (1)$$

ให้ $b = \sup \{-s^*(x) : x \in [0, 1] \text{ ที่ } s^*(x) \leq 0\}$

เนื่องจาก

$$\{-s^*(x) : x \in F\} \subset \{-s^*(x) : x \in [0, 1] \text{ ที่ } s^*(x) \leq 0\}$$

ดังนั้น $0 < -S^*(x) \leq b \quad \forall x \in F$

$$\frac{1}{-S^*(x)} \geq \frac{1}{b} \quad \forall x \in F \quad \dots (2)$$

โดย (1) และ (2) จะได้ว่า $\frac{p_{n-1}(x)}{-S^*(x)} \geq \frac{a}{b} \quad \forall x \in F$

ดังนั้น $\left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^*(x)} : x \in F \right\}$ มีขอบเขตล่าง

จะได้ว่า $\inf \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^*(x)} : x \in F \right\}$ มีใน $\mathbb{R}$

จะแสดงว่า $\sup \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^*(x)} : x \in E \right\} \leq \inf \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^*(x)} : x \in F \right\}$

สมมติว่า $\sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^*(x)} \right\} > \inf_{x \in F} \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^*(x)} \right\}$

จาก $\frac{-p_{n-1}(x_0)}{S^*(x_0)} = \sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^*(x)} \right\}$

และ $p_{n-1}(x_0) + \varepsilon_0 S^*(x_0) \geq 0$

ดังนั้น $\varepsilon_0 \geq \frac{-p_{n-1}(x_0)}{S^*(x_0)} = \sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^*(x)} \right\}$

จะได้ว่า $\varepsilon_0 > \inf_{x \in F} \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^*(x)} \right\}$

ดังนั้นจะมี $t \in F$ ซึ่ง $\inf_{x \in F} \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^{\#}(x)} \right\} \leq \frac{p_{n-1}(t)}{-S^{\#}(t)} < \varepsilon_0$

$$\implies p_{n-1}(t) + \varepsilon_0 S^{\#}(t) < 0$$

ซึ่งเป็นไปไม่ได้ เพราะว่า $p_{n-1}(x) + \varepsilon_0 S^{\#}(x) \geq 0 \quad \forall x \in [0,1]$

ดังนั้น $\sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^{\#}(x)} \right\} \leq \inf_{x \in F} \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^{\#}(x)} \right\}$

($\implies$) สมมติให้ $\sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^{\#}(x)} \right\} \leq \inf_{x \in F} \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^{\#}(x)} \right\}$

เนื่องจาก $\frac{-p_{n-1}(x)}{S^{\#}(x)} \geq 0 \quad \forall x \in E$

ดังนั้น $\sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^{\#}(x)} \right\} \geq 0$

ให้ $\varepsilon \geq 0$ ซึ่ง $\sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^{\#}(x)} \right\} \leq \varepsilon \leq \inf_{x \in F} \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^{\#}(x)} \right\}$

และให้ $p_n(x) = p_{n-1}(x) + \varepsilon S^{\#}(x)$

จะเห็นได้ว่า $p_n(x)$ มีกำลัง n และ

เนื่องจาก $S^{\#}(x_i) = 0, \quad i = 1, 2, \dots, n$

ดังนั้น $p_n(x_i) = p_{n-1}(x_i) = y_i,$

$$i = 1, 2, \dots, n$$

จะแสดงว่า $p_n(x) \geq 0 \quad \forall x \in [0, 1]$

1) ถ้า $x' \in [0, 1]$ ที่ $p_{n-1}(x') \leq 0$ (นั่นคือ $x' \in E$)

ดังนั้น $S^\#(x') > 0$

$$\text{เนื่องจาก } -\frac{p_{n-1}(x')}{S^\#(x')} \leq \sup_{x \in E} \left\{ -\frac{p_{n-1}(x)}{S^\#(x)} \right\} \leq \varepsilon$$

$$\text{ดังนั้น } p_{n-1}(x') + \varepsilon S^\#(x') \geq 0$$

$$\text{นั่นคือ } p_n(x') \geq 0$$

2) ถ้า $x' \in [0, 1]$ ที่ $p_{n-1}(x') > 0$

2.1) ถ้า $S^\#(x') \geq 0$

$$\text{ดังนั้น } p_n(x') = p_{n-1}(x') + \varepsilon S^\#(x') \geq p_{n-1}(x') > 0$$

2.2) ถ้า $S^\#(x') < 0$ ดังนั้น $x' \in F$

$$\text{เนื่องจาก } \frac{p_{n-1}(x')}{-S^\#(x')} \geq \inf_{x \in F} \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^\#(x)} \right\} \geq \varepsilon$$

$$\text{ดังนั้น } p_{n-1}(x') + \varepsilon S^\#(x') \geq 0$$

$$\text{นั่นคือ } p_n(x') \geq 0$$

โดย (1) และ (2) ได้ว่า $p_n(x) \geq 0 \quad \forall x \in [0, 1]$

Copyright © by Chiang Mai University

ข้อสังเกต

1) การพิสูจน์ทฤษฎี 4.1.1 สำหรับ $n = 2$ นั้น สามารถพิสูจน์

โดยใช้ทฤษฎี 4.1.2 ได้ โดยจะทำการพิสูจน์ต่อจากขบวนการพิสูจน์ทฤษฎี 4.1.1 ในกรณีที่ $p_1(x) < 0 \quad \exists x \in [0, 1]$

พิสูจน์ จากการพิสูจน์ในทฤษฎี 4.1.1 จะเห็นว่า

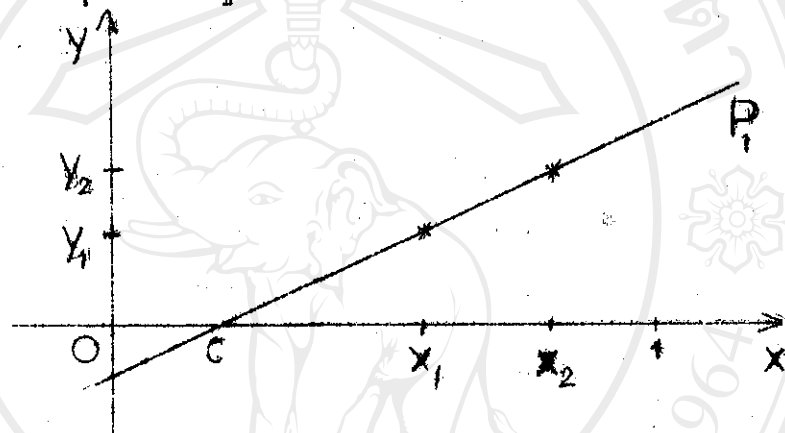
จุด c เป็นจุดตัดแกนของกราฟ p_1

ก) ถ้า $c \in (0, x_1)$ เมื่อ $x_1 \neq 0$

ดังนั้น $p_1(x) < 0 \quad \forall x \in [0, c)$

และ $p_1(x) > 0 \quad \forall x \in (c, 1]$

จะได้ว่า p_1 มีช่วงใดศูนย์เพียง 1 ช่วง คือ $(0, c) \subset (0, x_1)$

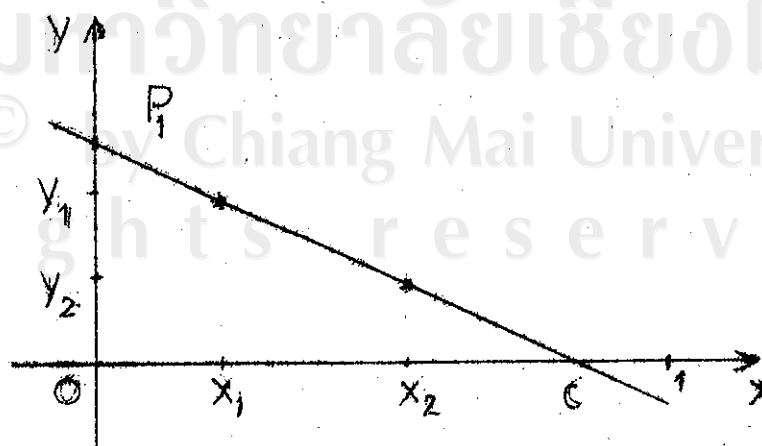

ข) ถ้า $c \in (x_2, 1)$ เมื่อ $x_2 \neq 1$

ดังนั้น $p_1(x) > 0 \quad \forall x \in [0, c)$

และ $p_1(x) < 0 \quad \forall x \in (c, 1]$

จะได้ว่า p_1 มีช่วงใดศูนย์เพียง 1 ช่วง คือ $(c, 1) \subset (x_2, 1)$

ต่อไปจะพิจารณาทั้งกรณี ก และ ข รวมกันดังนี้

$$\text{ให้ } s_1(x) = (x - x_1)(x - x_2)$$

$$s_2 = -s_1$$

$$\text{จะเห็นว่า } s_1(x) > 0 \quad \forall x \in [0, x_1] \quad \text{ถ้า } x_1 \neq 0$$

$$s_1(x) < 0 \quad \forall x \in (x_1, x_2)$$

$$s_1(x) > 0 \quad \forall x \in (x_2, 1] \quad \text{ถ้า } x_2 \neq 1$$

$$\text{ให้ } s^\# = s_1$$

จะเห็นได้ชัดว่า $s^\# > 0$ บนช่วงใดส่วนของกราฟ p_1

$$\text{และ } s^\#(c) > 0$$

$$\text{ให้ } E = \{x \in [0, 1] : p_1(x) \leq 0\} \quad (E \text{ เป็นเซตปิด})$$

$$\text{และให้ } F = \{x \in [0, 1] : s^\#(x) < 0\} = (x_1, x_2)$$

พิสูจน์เช่นเดียวกับทฤษฎี 4.1.2 ว่า $\sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_1(x)}{s^\#(x)} \right\}$ และ

$$\inf_{x \in F} \left\{ \frac{p_1(x)}{-s^\#(x)} \right\} \text{ มีใน } \mathbb{R}$$

$$\text{เนื่องจาก } \frac{-p_1(x)}{s^\#(x)} \geq 0 \quad \forall x \in E$$

$$\sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_1(x)}{s^\#(x)} \right\} \geq 0$$

เนื่องจาก $p_1(x) > 0 \quad \forall x \in F$

ดังนั้น $\frac{p_1(x)}{-s^*(x)} > 0 \quad \forall x \in F$

$$\inf_{x \in F} \left\{ \frac{p_1(x)}{-s^*(x)} \right\} \geq 0$$

ให้ $\alpha = \sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_1(x)}{s^*(x)} \right\}$ และ $\beta = \inf_{x \in F} \left\{ \frac{p_1(x)}{-s^*(x)} \right\}$

จะแสดงว่า $\alpha \leq \beta$:

สมมติว่า $\alpha > \beta$

ดังนั้น มี $t \in F$ ซึ่งทำให้ $\alpha > \frac{p_1(t)}{-s^*(t)} > \beta$

$$\text{ดังนั้น } p_1(t) + \alpha s^*(t) < 0$$

เนื่องจาก $p_1(x_1) + \alpha s^*(x_1) = p_1(x_1) = y_1 > 0$

$$p_1(x_2) + \alpha s^*(x_2) = p_1(x_2) = y_2 > 0$$

และ $x_1 < t < x_2$

ดังนั้น มี $u_1 \in (x_1, t)$ และ $u_2 \in (t, x_2)$

ซึ่งทำให้ $p_1(u_i) + \alpha s^*(u_i) = 0, \quad i = 1, 2$

จะเห็นว่า $p_1(x) + \alpha s^*(x)$ มีราก ≥ 2 รากใน (x_1, x_2)

เนื่องจาก E เป็นเซตปิด

ดังนั้น $u_3 \in E$

$$\text{ซึ่งทำให้ } -\frac{p_1(u_3)}{s^*(u_3)} = \sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_1(x)}{s^*(x)} \right\} = \alpha$$

$$p_1(u_3) + \alpha s^*(u_3) = 0$$

ดังนั้น $p_1(x) + \alpha s^*(x)$ มีรากอย่างน้อย 3 ราก ใน $[0, 1]$

ซึ่งเป็นไปไม่ได้ เพราะว่า $p_1(x) + \alpha s^*(x)$ เป็นฟังก์ชันโพลิโนเมียลมีกำลัง 2 ซึ่งจะต้องมีรากไม่เกิน 2 ราก

$$\text{ดังนั้น } \alpha \leq \beta$$

โดยทฤษฎี 4.1.2 จะได้ว่า มี p_2 ที่ $p_2 \geq 0$ บน $[0, 1]$

$$\text{และ } p_2(x_i) = y_i \quad ; \quad i = 1, 2$$

□

2) จากตัวอย่างที่ 4.1.1 จะเห็นว่าการาฟ p_2 มีช่วงใต้ศูนย์บน $[0, 1]$

คือ $(0, 0.28)$ และ $(0.74, 1)$

$$\text{ให้ } s_1(x) = (x - 0.3)(x - 0.4)(x - 0.7)$$

$$s_2 = -s_1$$

$$\text{เนื่องจาก } s_1(x) < 0, \quad x \in (0, 0.3)$$

$$s_1(x) > 0, \quad x \in (0.7, 1)$$

$$\text{และ } s_2(x) > 0, \quad x \in (0, 0.3)$$

$$s_2(x) < 0, \quad x \in (0.7, 1)$$

จะเห็นว่า $s_1 < 0$ บนช่วงใต้ศูนย์ $(0, 0.28)$

และ $s_2 < 0$ บนช่วงใต้ศูนย์ $(0.74, 1)$

ดังนั้นไม่มีฟังก์ชัน s^* ตามเงื่อนไขของทฤษฎี 4.1.2

□

ทฤษฎี 4.1.3 ให้ $f : [0, 1] \rightarrow [0, \infty)$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่อง

บน $[0, 1]$ สำหรับ $n = 1, 2, \dots$

กำหนด $\{(x_i, f(x_i))\}_{i=1}^n$ เป็นเซตของจุดที่

$$0 \leq x_1 < x_2 < \dots < x_n \leq 1 \text{ และ } f(x_i) > 0$$

($i = 1, 2, \dots, n$) ให้ฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_{n-1}

ผ่านจุด n จุดนี้ และ p_{n-1} มีช่วงโค้งศูนย์

$$\text{กำหนดให้ } s_1(x) = (x-x_1)(x-x_2)\dots(x-x_n)$$

$$\text{และ } s_2 = -s_1$$

ให้ $s^* = s_1$ หรือ s_2 ถ้า s^* มีคุณสมบัติต่อไปนี้

(i) $s^* > 0$ บนช่วงโค้งศูนย์ของกราฟ p_{n-1}

(ii) $s^*(x) > 0 \quad \forall x \in [0, 1] \text{ ที่ } p_{n-1}(x) = 0$

ถ้า $[f(x) - p_{n-1}(x)] s^*(x) \geq 0 \quad \forall x \in [0, 1]$

และ

$$0 \leq \sup \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{s^*(x)} : x \in [0, 1] \text{ ที่ } p_{n-1}(x) \leq 0 \right\}$$

$$\leq \frac{f(x) - p_{n-1}(x)}{s^*(x)}$$

สำหรับทุกค่าของ $x \in [0, 1]$ ที่ $x \neq x_i$
($i = 1, 2, \dots, n$)

จะมีฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_n เป็นฟังก์ชันที่ไม่เป็นลบ

บน $[0, 1]$ ซึ่ง $p_n(x_i) = f(x_i)$ สำหรับ $i=1, 2, \dots, n$

พิสูจน์

$$\text{ให้ } A = [0, 1] - \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$$

$$\text{และให้ } \varepsilon = \inf_{x \in A} \left\{ \frac{f(x) - p_{n-1}(x)}{S^*(x)} \right\}$$

เนื่องจาก

$$0 \leq \sup \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^*(x)} : x \in [0, 1] \text{ และ } p_{n-1}(x) \leq 0 \right\}$$

$$\leq \inf_{x \in A} \left\{ \frac{f(x) - p_{n-1}(x)}{S^*(x)} \right\} = \varepsilon$$

$$\text{ดังนั้น } \sup \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^*(x)} : x \in [0, 1] \text{ และ } p_{n-1}(x) \leq 0 \right\} \leq \varepsilon$$

$$\text{ให้ } C = \{x \in [0, 1] : S^*(x) < 0\}$$

$$p_{n-1}(x) - f(x) \leq p_{n-1}(x) \quad \forall x \in C$$

$$\text{และ } -S^*(x) > 0 \quad \forall x \in C$$

$$\text{ดังนั้น } \frac{p_{n-1}(x)}{-S^*(x)} \geq \frac{p_{n-1}(x) - f(x)}{-S^*(x)} \quad \forall x \in C$$

$$= \frac{f(x) - p_{n-1}(x)}{S^*(x)} \quad \forall x \in C$$

$$\text{จะได้ว่า } \inf_{x \in C} \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^*(x)} \right\} \geq \inf_{x \in C} \left\{ \frac{f(x) - p_{n-1}(x)}{S^*(x)} \right\}$$

เนื่องจาก $C \subset A$

ดังนั้น

$$\inf_{x \in A} \left\{ \frac{f(x) - p_{n-1}(x)}{S^{\#}(x)} \right\} \leq \inf_{x \in C} \left\{ \frac{f(x) - p_{n-1}(x)}{S^{\#}(x)} \right\}$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned} \varepsilon &\leq \inf_{x \in C} \left\{ \frac{f(x) - p_{n-1}(x)}{S^{\#}(x)} \right\} \\ &\leq \inf_{x \in C} \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^{\#}(x)} \right\} \end{aligned}$$

ดังนั้น

$$\sup \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^{\#}(x)} : x \in [0, 1] \text{ ที่ } p_{n-1}(x) \leq 0 \right\}$$

$$\leq \inf_{x \in C} \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^{\#}(x)} \right\}$$

โดยทฤษฎี 4.1.2 จะได้ว่ามีฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_n ที่

ไม่เป็นลบ บน $[0, 1]$ ซึ่ง $p_n(x_i) = f(x_i)$

$i = 1, 2, \dots, n$

□

ทฤษฎี 4.1.4 ให้ $f : [0, 1] \rightarrow [0, \infty)$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบน $[0, 1]$

สำหรับ $n = 1, 2, \dots$ กำหนด $\{(x_i, f(x_i))\}_{i=1}^n$

เป็นเซตของจุดที่ $0 \leq x_1 < x_2 < \dots < x_n \leq 1$

และ $f(x_i) > 0$ ($i = 1, 2, \dots, n$) ให้ฟังก์ชัน

โพลิโนเมียล p_{n-1} ผ่านจุด n จุดนี้ และ p_{n-1}

มีช่วงโคคูนัย

กำหนดให้ $S_1(x) = (x - x_1)(x - x_2) \dots (x - x_n)$

และ $S_2 = -S_1$

ให้ $S^* = S_1$ หรือ S_2 ถ้า S^* มีคุณสมบัติต่อไปนี้

(i) $S^* > 0$ บนช่วงโคคูนัยของกราฟ p_{n-1}

(ii) $S^*(x) > 0 \quad \forall x \in [0, 1]$ ที่ $p_{n-1}(x) = 0$

ถ้า $\sup\left\{\frac{f(x) - p_{n-1}(x)}{S^*(x)} : x \in [0, 1] \text{ ที่ } p_{n-1}(x) \leq 0\right\}$

$\leq \inf\left\{\frac{p_{n-1}(x)}{-S^*(x)} : x \in [0, 1] \text{ ที่ } S^*(x) < 0\right\}$

แล้ว มีฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_n ที่ไม่เป็นลบ บน $[0, 1]$

ซึ่ง $p_n(x_i) = f(x_i)$ ($i = 1, 2, \dots, n$)

และมีจุด $x^* \in [0, 1] - \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$

ที่ $p_n(x^*) = f(x^*)$

พิสูจน์ ให้ $E = \{x \in [0, 1] : p_{n-1}(x) \leq 0\}$

จะเห็นว่า E เป็นคอมแพคเซต

(พิสูจน์เช่นเดียวกับทฤษฎี 4.1.2)

เนื่องจาก $-p_{n-1}(x) \leq f(x) - p_{n-1}(x) \quad \forall x \in E$

และ $S^\#(x) > 0 \quad \forall x \in E$

$$\text{ดังนั้น} \quad 0 \leq \frac{-p_{n-1}(x)}{S^\#(x)} \leq \frac{f(x) - p_{n-1}(x)}{S^\#(x)} \quad \forall x \in E$$

$$0 \leq \sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^\#(x)} \right\}$$

$$\leq \sup_{x \in E} \left\{ \frac{f(x) - p_{n-1}(x)}{S^\#(x)} \right\}$$

$$\leq \inf \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^\#(x)} : x \in [0, 1] \text{ ที่ } S^\#(x) < 0 \right\}$$

$$\text{ดังนั้น} \quad \sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^\#(x)} \right\}$$

$$\leq \inf \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^\#(x)} : x \in [0, 1] \text{ ที่ } S^\#(x) < 0 \right\}$$

โดยทฤษฎี 4.1.2 จะได้ว่า มี $p_n \geq 0$ ที่ $p_n(x_i) = f(x_i)$

($i = 1, 2, \dots, n$)

เนื่องจาก E เป็นคอมแพคเซต

ดังนั้น มี $x^* \in E$ ซึ่ง

$$\frac{f(x^*) - p_{n-1}(x^*)}{S^*(x^*)} = \sup_{x \in E} \left\{ \frac{f(x) - p_{n-1}(x)}{S^*(x)} \right\}$$

ให้ $\varepsilon = \sup_{x \in E} \left\{ \frac{f(x) - p_{n-1}(x)}{S^*(x)} \right\}$

จะเห็นว่า

$$\sup_{x \in E} \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^*(x)} \right\} \leq \varepsilon \leq \inf_{x \in [0, 1]} \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{-S^*(x)} : x \in [0, 1] \text{ ที่ } S^*(x) < 0 \right\}$$

ให้ $p_n(x) = p_{n-1}(x) + \varepsilon S^*(x)$

พิสูจน์เช่นเดียวกับทฤษฎี 4.1.2 จะได้ว่า

$$p_n(x) \geq 0 \quad \forall x \in [0, 1]$$

และ $p_n(x_i) = f(x_i) \quad (i = 1, 2, \dots, n)$

จะเห็นได้ว่า $f(x^*) = p_{n-1}(x^*) + \varepsilon S^*(x^*) = p_n(x^*)$

และ $x^* \neq x_i \quad (i = 1, 2, \dots, n)$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ทฤษฎี 4.1.5 ให้ $f : [0, 1] \rightarrow (0, \infty)$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบน $[0, 1]$ ให้ฟังก์ชันอนุพันธ์อันดับที่ $n-1$ ของ f มีความต่อเนื่องบน $[0, 1]$ และให้ f มีฟังก์ชันอนุพันธ์อันดับที่ n บน $(0, 1)$

$$\text{ให้ } M = \min_{x \in [0, 1]} f(x), \quad N = \sup_{x \in (0, 1)} |f^{(n)}(x)|$$

$$\text{ให้ } 0 \leq x_1 < x_2 < \dots < x_n \leq 1$$

ถ้า $N \leq n!M$ แล้ว จะมีฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_{n-1}

และไม่เป็นลบบน $[0, 1]$ ที่ $p_{n-1}(x_i) = f(x_i)$

สำหรับ $i = 1, 2, \dots, n$

$$\text{และ } |f - p_{n-1}| \leq M$$

พิสูจน์

โดยทฤษฎี 2.6.3 จะได้ว่ามีฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_{n-1} ที่

$$p_{n-1}(x_i) = f(x_i) \quad \text{สำหรับ } i = 1, 2, \dots, n$$

ให้ $x \in [0, 1]$ จะมี $\xi_x \in (0, 1)$ ซึ่งทำให้

$$f(x) - p_{n-1}(x) = (x-x_1)(x-x_2)\dots(x-x_n) \frac{f^{(n)}(\xi_x)}{n!}$$

$$|f(x) - p_{n-1}(x)| = |(x-x_1)(x-x_2)\dots(x-x_n)| \frac{|f^{(n)}(\xi_x)|}{n!}$$

$$\text{เนื่องจาก } |(x-x_1)(x-x_2)\dots(x-x_n)| \leq 1$$

$$\forall x \in [0, 1]$$

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น } |f(x) - p_{n-1}(x)| &\leq \frac{N}{n!} & \forall x \in [0,1] \\ &\leq \frac{n! M}{n!} = M & \forall x \in [0,1] \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{จะได้ } |f(x) - p_{n-1}(x)| &\leq M & \forall x \in [0,1] \\ \text{ดังนั้น } -M &\leq f(x) - p_{n-1}(x) \leq M & \forall x \in [0,1] \\ f(x) + M &\geq p_{n-1}(x) \geq f(x) - M \geq 0 & \forall x \in [0,1] \\ \text{ดังนั้น } p_{n-1}(x) &\geq 0 & \forall x \in [0,1] \end{aligned}$$

□

4.2 ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการประมาณฟังก์ชัน

4.2.1 ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการประมาณฟังก์ชันค่าจริง f ที่ไม่เป็นลบ และต่อเนื่องบน $[0, 1]$ ด้วยฟังก์ชันโพลิโนเมียลที่ไม่เป็นลบ บน $[0, 1]$

จากทฤษฎี 3.1 กล่าวคือ ให้ $f : [0,1] \rightarrow [0, \infty)$

เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบน $[0, 1]$ สำหรับ $n = 0, 1, 2, \dots$

จะมี $(n+1)$ จุด คือ $0 \leq x_0 < x_1 < \dots < x_n \leq 1$

และมีฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_n เป็นฟังก์ชันที่ไม่เป็นลบ บน $[0,1]$

ซึ่ง $p_n(x_k) = f(x_k)$ สำหรับ $k = 0, 1, \dots, n$

ดังนั้นจะพิจารณาความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการใช้ฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_n เป็นฟังก์ชันประมาณของฟังก์ชัน f ซึ่งค่าของความคลาดเคลื่อน

$|f - p_n|$ ที่เกิดขึ้นนี้สามารถจะประมาณค่าได้

ถ้าเราทราบขอบเขตบนของ $|f^{(n+1)}(y)|$ เมื่อ $y \in (0, 1)$ ดังนั้น

$$|f(x) - p_n(x)| \leq \frac{1}{(n+1)!} \sup_{y \in (0,1)} |f^{(n+1)}(y)|$$

$$\forall x \in [0, 1]$$

4.2.2 ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการประมาณฟังก์ชันค่าจริง f ที่ไม่เป็นลบ และต่อเนื่องบน $[0, 1]$ ด้วยฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_n ที่ไม่เป็นลบ บน $[0, 1]$ ผ่านจุด n จุด บนฟังก์ชัน f ที่กำหนดให้

ถ้ากำหนดจุด n จุด บนฟังก์ชันค่าจริง f คือ

$$\{(x_i, y_i)\}_{i=1}^n \quad \text{โดยที่} \quad 0 \leq x_1 < x_2 < \dots < x_n \leq 1$$

และ $y_i > 0$ ($i=1, 2, \dots, n$) และมีเงื่อนไขสอดคล้อง

ตามทฤษฎี 4.1.2 แล้ว สามารถหาฟังก์ชันโพลิโนเมียล p_n

ที่ไม่เป็นลบ บน $[0, 1]$ และ $p_n(x_i) = y_i$ ($i=1, 2, \dots, n$)

ดังนั้นความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้น $|f - p_n|$ นี้สามารถจะประมาณ

ค่าได้ในเทอมของอนุพันธ์อันดับที่ n ของฟังก์ชัน f

(ถ้าสามารถหาค่าอนุพันธ์อันดับที่ n ของฟังก์ชัน f ได้)

ทฤษฎี 4.2.1 สมมติให้เงื่อนไขเซเชนเกี่ยวกับทฤษฎี 4.1.2

ให้ $p_n(x) = p_{n-1}(x) + \epsilon S^{\#}(x)$ สำหรับบาง $\epsilon > 0$

$$\begin{aligned} & \text{ซึ่ง } \sup \left\{ \frac{-p_{n-1}(x)}{S^{\#}(x)} : x \in [0, 1] \text{ ที่ } p_{n-1}(x) \leq 0 \right\} \\ & \leq \epsilon \leq \inf \left\{ \frac{p_{n-1}(x)}{S^{\#}(x)} : x \in [0, 1] \text{ ที่ } S^{\#}(x) < 0 \right\} \end{aligned}$$

ให้ฟังก์ชันอนุพัทธ์อันดับที่ $n-1$ ของ f มีความต่อเนื่องบน $[0, 1]$ และให้ f มีฟังก์ชันอนุพัทธ์อันดับที่ n บน $(0, 1)$ ดังนั้น

$$\begin{aligned} |f(x) - p_n(x)| & \leq \frac{1}{n!} \sup_{y \in (0, 1)} |f^{(n)}(y) - \epsilon S^{\#}(y)| \\ & \quad \forall x \in [0, 1] \end{aligned}$$

พิสูจน์

ให้ $x \in [0, 1]$

จะมี L_x เป็นจำนวนจริง ซึ่งนิยามโดย

$$f(x) - p_n(x) = L_x(x - x_1)(x - x_2) \dots (x - x_n) \dots (1)$$

และให้

$$\begin{aligned} g(t) &= f(t) - p_n(t) - L_x(t - x_1)(t - x_2) \dots (t - x_n) \dots (2) \\ & \quad (0 \leq t \leq 1) \end{aligned}$$

ดังนั้นฟังก์ชัน g มีอนุพัทธ์อันดับที่ n บน $(0, 1)$ และ

$$(i) \quad g(x) = f(x) - p_n(x) - L_x(x - x_1)(x - x_2) \dots (x - x_n) = 0$$

$$(ii) \quad g(x_i) = f(x_i) - p_n(x_i) - L_x(x_i - x_1)(x_i - x_2) \dots (x_i - x_n) = 0$$

$$(i = 1, 2, \dots, n)$$

นั่นคือ $g(t)$ มีราก $\geq n+1$ ราก บน $[0, 1]$

โดยทฤษฎีบทของโรลต์ $g'(t)$ จะมีรากอย่างน้อย n ราก บน $(0, 1)$

และประยุกต์ทฤษฎีบทของโรลต์ นี้ n ครั้ง

จะได้ว่ามี $c_x \in (0, 1)$ ที่ $g^{(n)}(c_x) = 0$

จาก (2)

$$g^{(n)}(t) = f^{(n)}(t) - p_n^{(n)}(t) - L_x n! \quad \dots (3)$$

$$\text{จาก } p_n(t) = p_{n-1}(t) + \epsilon S^{\#}(t)$$

$$\text{และ } p_{n-1}(t) \text{ มีกำลัง } \leq n-1 \text{ ดังนั้น } p_{n-1}^{(n)}(t) = 0$$

$$\text{ดังนั้น } p_n^{(n)}(t) = \epsilon S^{\#(n)}(t)$$

จาก (3)

$$g^{(n)}(t) = f^{(n)}(t) - \epsilon S^{\#(n)}(t) - L_x n!$$

$$\text{ดังนั้น } 0 = g^{(n)}(c_x) = f^{(n)}(c_x) - \epsilon S^{\#(n)}(c_x) - L_x n!$$

$$\text{จะได้ } L_x = \frac{f^{(n)}(c_x) - \epsilon S^{\#(n)}(c_x)}{n!}$$

แทน L_x ใน (1) จะได้

$$f(x) - p_n(x) = (x-x_1)(x-x_2)\dots(x-x_n) \left[\frac{f^{(n)}(c_x) - \epsilon S^{\#(n)}(c_x)}{n!} \right]$$

$$\text{ดังนั้น } |f(x) - p_n(x)| \leq \frac{1}{n!} |f^{(n)}(c_x) - \epsilon S^{\#(n)}(c_x)|$$

$$|f(x) - p_n(x)| \leq \frac{1}{n!} \sup_{y \in (0,1)} |f^{(n)}(y) - \epsilon S^{\#(n)}(y)| \quad \forall x \in [0, 1]$$

□

ทฤษฎี 4.2.2 สมมติให้เงื่อนไขเช่นเดียวกับทฤษฎี 4.2.1

$$\text{ให้ } E(x) = f(x) - p_{n-1}(x)$$

$$\text{และ } E^*(x) = f(x) - p_n(x)$$

$$\text{ถ้า } E(x) S^*(x) \geq 0 \quad \forall x \in [0, 1]$$

$$\text{และ } \epsilon \leq \frac{|E(x)|}{|S^*(x)|} \quad \forall x \in [0, 1] - \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$$

$$\text{แล้ว } \sup_{x \in [0, 1]} |E^*(x)| \leq \sup_{x \in [0, 1]} |E(x)|$$

พิสูจน์

$$\text{จาก } p_n(x) = p_{n-1}(x) + \epsilon S^*(x)$$

$$\begin{aligned} \text{และ } E^*(x) &= f(x) - p_n(x) \\ &= f(x) - p_{n-1}(x) - \epsilon S^*(x) \\ &= E(x) - \epsilon S^*(x) \end{aligned}$$

$$\text{ให้ } x \in [0, 1] - \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$$

$$\text{ถ้า } E(x) > 0 \text{ ดังนั้น } S^*(x) > 0$$

$$E^*(x) = E(x) - \epsilon S^*(x)$$

$$< E(x)$$

$$= |E(x)|$$

$$\text{ดังนั้น } E^*(x) < |E(x)| \quad \dots (1)$$

ถ้า $E(x) < 0$ ดังนั้น $S^*(x) < 0$

$$\begin{aligned} -E^*(x) &= -[E(x) - \varepsilon S^*(x)] \\ &= -E(x) + \varepsilon S^*(x) \\ &< -E(x) \\ &= |E(x)| \end{aligned}$$

ดังนั้น $E^*(x) > -|E(x)| \quad \dots (2)$

จาก (1) และ (2) จะได้ว่า $|E^*(x)| < |E(x)|$

จะเห็นได้ว่า $E^*(x_1) = E(x_1) = 0$

ดังนั้น $|E^*(x)| \leq |E(x)| \quad \forall x \in [0, 1]$

ดังนั้น $\sup_{x \in [0, 1]} |E^*(x)| \leq \sup_{x \in [0, 1]} |E(x)|$

□

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved